Joi, 8 iulie 2021

P9_TA(2021)0357

Pedeapsa cu moartea în Arabia Saudită, în special cazul lui Mustafa Hashem al-Darwish și al lui Abdullah al-Howaiti

Rezoluția Parlamentului European din 8 iulie 2021 referitoare la pedeapsa cu moartea în Arabia Saudită, în special cazul lui Mustafa Hașem al-Darwish și al lui Abdullah al-Howaiti (2021/2787(RSP))

(2022/C 99/20)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Arabia Saudită, în special cea din 25 octombrie 2018 referitoare la uciderea jurnalistului Jamal Khashoggi în consulatul saudit din Istanbul ([1]), cea din 14 februarie 2019 referitoare la apărătorii drepturilor femeilor din Arabia Saudită ([2]), cea din 8 octombrie 2020 referitoare la situația migranților etiopieni din centrele de detenție din Arabia Saudită ([3]), cea din 11 februarie 2021 referitoare la situația umanitară și politică din Yemen ([4]),

— având în vedere declarația de la 10 decembrie 2020 a Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR), Josep Borrell, în Consiliul Afaceri Externe, că „drepturile omului sunt înscrise în ADN-ul Uniunii Europene”,

— având în vedere Convenția ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei,

— având în vedere Declarația universală a drepturilor omului din 1948,

— având în vedere Pactul internațional din 1966 cu privire la drepturile civile și politice (ICCPR),

— având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale din 1966,

— având în vedere Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante,

— având în vedere evaluarea periodică universală a Arabiei Saudite, realizată în noiembrie 2018,

— având în vedere Convenția ONU cu privire la drepturile copilului,

— având în vedere Regulile minimale standard pentru tratamentul deținuților, adoptate de ONU („regulile Mandela”),

— având în vedere Orientările UE privind pedeapsa cu moartea,

— având în vedere Orientările UE cu privire la apărătorii drepturilor omului,

— având în vedere regimul mondial de sancțiuni al UE în materie de drepturi ale omului,

— având în vedere Carta arabă a drepturilor omului,

— având declarațiile din 3 martie 2021 ale Raportorilor speciali ai ONU cu privire la comutarea sentințelor de condamnare la moarte,

— având în vedere raportul Raportoarei speciale a ONU privind execuțiile extrajudiciare, sumare sau arbitrare, Agnes Callamard, din iunie 2021, în care se afirmă că Arabia Saudită este responsabilă de „asasinarea premeditată” a jurnalistului saudit Jamal Khashoggi (Raportul Callamard),

---

([1]) JO C 345, 16.10.2020, p. 67.
([2]) JO C 449, 23.12.2020, p. 133.
([3]) Texte adoptate, P9_TA(2020)0260.
([4]) Texte adoptate, P9_TA(2021)0053.

Joi, 8 iulie 2021

— având în vedere raportul Raportoarei speciale a ONU privind situația apărătorilor drepturilor omului, Mary Lawlor, care analizează asasinarea unor apărători ai drepturilor omului în Arabia Saudită, raport prezentat în cadrul celei de a 46-a sesiuni a Consiliului ONU pentru Drepturile Omului din martie 2021,

— având în vedere raportul Biroului directorului Serviciului național de informații, care evaluează rolul guvernului saudit în asasinarea lui Jamal Khashoggi, publicat în februarie 2021,

— având în vedere faptul că Loujain al-Hathloul a primit Premiul Vaclav Havel 2020 pentru drepturile omului, acordat de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei,

— având în vedere articolul 144 alineatul (5) și articolul 132 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât Regatul Arabiei Saudite s-a angajat să abolească pedeapsa cu moartea pentru toți infractorii minori, fără excepție, până în 2016, printr-o nouă legislație, și și-a confirmat angajamentul în declarații diplomatice; întrucât aceste declarații au fost făcute de Ministerul Afacerilor Externe al Arabiei Saudite în septembrie 2016 în cadrul Comitetului ONU pentru drepturile copilului, precum și în august 2018, când a declarat că „dacă infracțiunea săvârșită de minor este pasibilă de pedeapsa cu moartea, pedeapsa se reduce la un termen de cel mult 10 ani de detenție instituționalizată”;

B. întrucât Legea privind copiii din Arabia Saudită din 2018, promulgată prin Decretul regal din 31 iulie 2018, prevede la articolul 15 că „în cazul în care infracțiunea săvârșită de minor este pasibilă de pedeapsa cu moartea, pedeapsa se reduce la o perioadă de cel mult 10 ani de detenție instituționalizată”; întrucât după evaluarea periodică universală din 2018 a Arabiei Saudite efectuată în Consiliul ONU pentru Drepturile Omului s-a constatat că această țară a înregistrat „progrese remarcabile în promovarea respectării, protecției și dedicării drepturilor copilului”;

C. întrucât, la 15 iunie 2021, Mustafa Hașem al-Darwish, un tânăr saudit aparținând minorității șiite, a fost executat pentru infracțiuni pe care grupurile de apărare a drepturilor omului afirmă că le-ar fi comis când era încă minor, în ciuda anunțului recent al regelui că a abolit pedeapsa cu moartea pentru minori; întrucât a fost supus unei perioade prelungite de arest preventiv, torturii și unui proces extrem de inechitabil; întrucât acuzațiile formulate împotriva sa nu specifică data exactă la care au fost săvârșite infracțiunile, cu alte cuvinte există probabilitatea ca acesta să fi fost minor la momentul comiterii lor și, prin urmare, sentința sa ar fi trebuit revizuită în conformitate cu noile legi naționale privind aplicarea pedepsei cu moartea în cazul persoanelor sub 18 ani;

D. întrucât Abdullah al-Howaiti a fost judecat într-un proces în grup, alături de alți cinci, pentru jaf armat; întrucât Tribunalul penal din Tabuk (nordul Arabiei Saudite) l-a condamnat pe Abdullah al-Howaiti la moarte la 27 octombrie 2019, în ciuda faptului că eșantionul său de ADN a fost prelevat după arestarea sa, invalidând identificarea sa ca posibil suspect; întrucât al-Howaiti a fost arestat în mai 2017, când avea 14 ani; întrucât, potrivit documentelor judiciare, acesta a fost deținut în regim de izolare timp de patru luni și a fost supus torturii în timpul interogatoriului, neavând dreptul să își vadă părinții sau avocatul; întrucât, în această perioadă, a fost deținut în cadrul Unității de anchetă penală din Tabuk, în loc să se afle într-un centru de detenție pentru minori; întrucât Abdullah al-Howaiti, care avea 14 ani la momentul săvârșirii infracțiunilor, se află încă în detenție și își așteaptă pedeapsa cu moartea; întrucât Curtea Supremă îi reexaminează cazul începând din iunie 2021;

E. întrucât, la 23 aprilie 2019, autoritățile saudite au executat șase delincvenți minori, printre care Said al-Scafi, Salman al-Quraish, Abdul Aziz al-Sahawi, Abdul Karim al-Hawaj, Abdullah al-Asrih și Mujtaba al-Sweikat; întrucât cel puțin alți nouă delincvenți minori sunt în prezent expuși riscului de execuție;

F. întrucât în Arabia Saudită există încă cel puțin 40 de deținuți care riscă să fie executați; întrucât printre aceștia se numără și minori și critici pașnici, cum ar fi cercetătorii islamici Salman al-Odah și Hassan al-Maliki, pentru care procurorul continuă să solicite pedeapsa cu moartea;

G. întrucât Arabia Saudită se numără de mulți ani printre țările care cu cel mai mare număr de execuții din lume; întrucât, din ianuarie 2015, au avut loc peste 800 de execuții, un număr mare dintre acestea pentru infracțiuni non-violente legate de droguri, iar altele pentru infracțiuni pașnice, dar descrise de autorități ca fiind legate de terorism;

H. întrucât Arabia Saudită a executat în total 32 de condamnați la moarte în prima jumătate a anului 2021, depășind numărul total din 2020, și a executat cel puțin opt delincvenți minori de la momentul angajamentului său de a aboli pedeapsa cu moartea pentru infractorii minori;

I. întrucât, în urma unui decret regal saudit din 2020, sentințele de condamnare la moarte ar trebui comutate pentru cei care au comis infracțiuni atunci când erau minori; întrucât decretul conține diverse lacune care permit ca minorii să fie totuși executați, de exemplu prin excluderea sentințelor de condamnare la moarte pronunțate ca „*hudud*" (infracțiuni cu sentințe prestabilite) sau „*qisas*" (infracțiuni cu sentințe punitive) și cauze introduse în temeiul Legii privind combaterea terorismului;

J. întrucât Arabia Saudită a comutat sentințele de condamnare la moarte pronunțate împotriva lui Ali al-Nimr, a lui Dawood al-Marhoon și a lui Abdullah al-Zaher pentru crime pe care experții le-au considerat anterior ca fiind incriminarea exercitării drepturilor fundamentale, inclusiv a libertății de întrunire și de exprimare și pe care se pare că le-ar fi comis atunci când erau minori; întrucât aceștia au fost condamnați din nou la 10 ani de închisoare, inclusiv timpul petrecut în detenție; întrucât experții ONU au solicitat eliberarea acestora;

K. întrucât, în pofida anunțului din ianuarie 2021 al Comisiei pentru drepturile omului din Arabia Saudită privind moratoriul asupra pedepsei cu moartea pentru infracțiunile legate de droguri, nu a fost încă publicată nicio modificare a legii, iar pedeapsa cu moartea rămâne la latitudinea judecătorilor și a autorităților;

L. întrucât abolirea pedepsei capitale în întreaga lume este unul dintre principalele obiective ale politicii UE în domeniul drepturilor omului;

M. întrucât, în ultimele luni, mai mulți activiști pentru drepturile omului au fost condamnați la pedepse dure cu închisoarea în procese injuste și în timpul cărora se pare că a fost utilizată tortura; întrucât Abdurahman al-Sadhan a fost condamnat la 20 ani de închisoare și la 20 ani de interdicție de călătorie pentru postări pe internet în care critica guvernul; întrucât procesul său a încălcat în mod grav garanțiile internaționale privind un proces echitabil;

N. întrucât, în martie 2021, Mohammed al-Otaibi, fondator al Uniunii pentru drepturile omului, care a pledat pentru abolirea pedepsei cu moartea și pentru accentuarea rolului femeilor în societate, a primit o pedeapsă cu închisoarea majorată de la 14 la 17 ani pentru activismul său pașnic în domeniul drepturilor omului;

O. întrucât numeroase femei arestate în timpul represiunii din 2018 împotriva apărătorilor drepturilor femeilor au fost condamnate la pedepse importante cu închisoarea, pentru activism în domeniul drepturilor omului; întrucât autoritățile saudite au eliberat recent apărători ai drepturilor femeilor din închisoare, printre care Loujain al-Hathloul, Nouf Abdulaziz, Samar Badawi și Nassima al-Sada; întrucât sentințele lor au fost doar suspendate, iar autoritățile saudite le-au impus interdicții de călătorie;

P. întrucât Legea din 2017 privind combaterea infracțiunilor de terorism și a finanțării acestuia definește terorismul în termeni vagi și nu prevede utilizarea violenței ca criteriu definitoriu pentru ca o acțiune să fie calificată drept act terorist;

Q. întrucât autoritățile saudite comit abuzuri prin utilizarea tehnologiei de supraveghere electronică, potrivit Raportoarei speciale a ONU privind execuțiile extrajudiciare, sumare sau arbitrare; întrucât în regulamentul actualizat al UE privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare din 2021 ([5]) au fost introduse noi controale ale tehnologiilor de supraveghere cibernetică;

R. întrucât Regatul Arabiei Saudite are unul dintre cele mai scăzute niveluri de ratificare a tratatelor internaționale fundamentale privind drepturile omului și nu a aderat la tratatele primordiale privind drepturile omului asociate dreptului la viață, cum ar fi Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (ICCPR);

S. întrucât tortura și tratamentele degradante în închisori sunt practici larg răspândite în Arabia Saudită și sunt utilizate atât în timpul interogatoriului pentru a obține mărturisiri, cât și ca formă de pedeapsă în timpul detenției; întrucât acuzațiile de tortură sunt rareori investigate;

([5]) JO L 206, 11.6.2021, p. 1.

Joi, 8 iulie 2021

1. condamnă cu fermitate continuarea execuției de către Regatul Arabiei Saudite a delincvenților juvenili, deși acesta pretinde că a abolit astfel de execuții, inclusiv recenta execuție a lui Mustafa Hashem al-Darwish pentru infracțiuni care se poate să fie avut loc când era minor, în urma condamnării sale într-un proces inechitabil implicând mărturia sa sub tortură, precum și faptul că, în prezent, există cel puțin 40 de deținuți în Arabia Saudită care riscă să fie executați, inclusiv cel puțin nouă pentru presupuse crime comise ca minori, precum și a celor care critică în mod pașnic guvernul;

2. invită Arabia Saudită să confirme că Abdullah al Howaiti, Mohammed al Faraj și toți ceilalți delincvenți juvenili aflați în prezent în așteptarea executării pedepsei cu moartea nu vor fi executați și că „mărturisirile" obținute sub tortură vor fi excluse din dosarele lor, precum și că tuturor delincvenților juvenili li se va garanta un proces echitabil, fără a se impune pedeapsa cu moartea; solicită să fie investigate acuzațiile lui Abdullah al-Howaiti privind tortura la care a fost supus, iar toți autorii torturii să fie aduși în fața justiției;

3. îndeamnă Arabia Saudită să abolească cu adevărat pedeapsa cu moartea pentru delincvenții juvenili, în conformitate cu obligațiile Arabiei Saudite în temeiul Convenției cu privire la drepturile copilului, indiferent de tipul de infracțiune, inclusiv *ta'zir* (infracțiuni cu sentințe discreționare), *hudud* și *qisas*, în baza cărora cel puțin patru acuzați juvenili riscă să fie condamnați la moarte; invită Arabia Saudită să publice decretul său regal din 2020 pentru a oferi protecție deplină și retroactivă delincvenților juvenili, astfel cum au declarat autoritățile saudite, și să își alinieze legislația privind minorii la standardele internaționale;

4. condamnă din nou utilizarea pedepsei cu moartea în orice caz și în orice circumstanțe; invită Arabia Saudită să pună în aplicare un moratoriu privind execuțiile în așteptarea abolirii acestora și să efectueze o analiză independentă a tuturor cazurilor din sistemul său de justiție penală care implică pedeapsa cu moartea pentru infracțiunile juvenile sau care se bazează pe mărturii obținute sub tortură sau în care nu a avut loc un proces echitabil, precum și să publice concluziile analizei; solicită un dialog internațional și național cu privire la obstacolele rămase în calea abolirii pedepsei cu moartea pentru toți delincvenții juvenili, deschizând calea către abolirea completă a pedepsei cu moartea în Arabia Saudită;

5. salută decizia recentă a autorităților de a comuta sentințele de condamnare la moarte pronunțate în cazul dlui Ali al-Nimr, al dlui Dawood al-Marhoon și al dlui Abdullah al-Zaher pentru presupuse infracțiuni comise când aceștia erau minori, ca un pas necesar în direcția respectării de către Arabia Saudită a obligațiilor sale naționale și internaționale în domeniul drepturilor omului, în special în temeiul Convenției cu privire la drepturile copilului; solicită eliberarea acestora în conformitate cu solicitările experților ONU în domeniul drepturilor omului, deoarece acești experți au considerat anterior că infracțiunile lor constituie incriminarea exercitării drepturilor fundamentale, inclusiv a libertății de întrunire și de exprimare;

6. invită autoritățile saudite să revizuiască cazurile tuturor prizonierilor care fac în prezent obiectul unei condamnări la moarte, pentru a le comuta sentințele sau de a le oferi un nou proces echitabil, în care să nu fie impusă pedeapsa cu moartea;

7. îndeamnă delegația UE și misiunile diplomatice ale statelor membre ale UE în Arabia Saudită să solicite de urgență vizitarea delincvenților juvenili aflați în așteptarea pedepsei cu moartea;

8. îndeamnă Consiliul să suspende toate exporturile UE către Arabia Saudită de tehnologie de supraveghere în masă și de alte produse cu dublă utilizare care pot fi folosite pentru a facilita represiunea internă și a reduce la tăcere societatea civilă; subliniază responsabilitatea specială a companiilor de securitate informatică, precum și a serviciilor naționale de informații care își desfășoară activitatea în UE, și obligația lor morală și juridică de a evita situația în care personalul lor actual sau anterior ajută Arabia Saudită să își reprime propria populație, lucrând în mod direct sau indirect pentru autoritățile saudite pentru a elimina opoziția internă și libertatea de exprimare;

9. îndeamnă guvernul saudit să își respecte angajamentele asumate în temeiul Convenției împotriva torturii (CAT), pe care a ratificat-o, și încurajează ferm Regatul Arabiei Saudite să ratifice Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și Al doilea protocol opțional la Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, care vizează abolirea pedepsei cu moartea;

10. condamnă cu fermitate modelul de pedepse dure cu închisoarea pronunțate împotriva apărătorilor drepturilor omului și a criticilor și activiștilor pașnici și își reafirmă solidaritatea cu activitatea importantă a apărătorilor drepturilor omului și necesitatea de a proteja libertatea de exprimare;

11. solicită eliberarea imediată și necondiționată a tuturor apărătorilor drepturilor omului, a apărătorilor drepturilor femeilor, a criticilor pașnici și a activiștilor, inclusiv a lui Abdurahman al-Sadhan, Mohammed al-Otaibi, Khaled Al-Omair, Mohammed al-Rabiah, Israa al-Ghomgham, Mousa al-Hashim, Ahmed al-Matrood, Khaled al-Ghanim, Ali al-Ouwaisher, Mujtaba al-Muzain, Waleed Abu al-Khair, Abdulaziz al-Shubaili, Issa al-Nukhaifi și Natheer al-Majed;

12. solicită libertatea deplină a apărătorilor drepturilor omului eliberați temporar, dar supuși încă unor restricții, cum ar fi Loujain al-Hathloul, inclusiv prin eliminarea interdicțiilor de călătorie pentru ei și familiile lor, eliminarea interdicțiilor de muncă, încetarea supravegherii online și restabilirea drepturilor lor depline în calitate de cetățeni;

13. reamintește că laureatul Premiului Saharov, Raif Badawi, se află în închisoare de nouă ani; invită UE, statele membre și comunitatea internațională să crească presiunea asupra guvernului saudit și să depună eforturi în vederea eliberării imediate a lui Raif Badawi;

14. subliniază că exercitarea dreptului la libertatea de exprimare și de asociere și întrunire pașnică este protejat în temeiul legislației internaționale privind drepturile omului; îndeamnă autoritățile saudite să elimine restricțiile impuse apărătorilor drepturilor omului, care le interzic acestora să se exprime liber pe platformele de comunicare socială și în mass-media internațională;

15. își exprimă îngrijorarea cu privire la practica audierilor secrete; insistă asupra faptului că, pentru a asigura respectarea unor proceduri de judecată corecte și echitabile, misiunile diplomatice, inclusiv observatorii din partea Delegației UE în Arabia Saudită sau a instituțiilor UE, precum și ONG-urile internaționale ar trebui să aibă posibilitatea de a participa la audieri și de a vizita închisorile saudite;

16. invită guvernul Arabiei Saudite să coopereze pe deplin cu organismele ONU și să lanseze o invitație permanentă de vizită pentru toate procedurile speciale ale Consiliului ONU pentru Drepturile Omului, precum și să coopereze în mod proactiv, în special cu raportorii speciali ai ONU privind tortura și alte tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante;

17. este profund îngrijorat de definiția vagă a terorismului din legislația privind combaterea terorismului a acestei țări; condamnă utilizarea Curții penale specializate, o instanță concepută să se ocupe de probleme de terorism, ca instrument pentru pedepsirea apărătorilor drepturilor omului;

18. îndeamnă guvernul saudit să ratifice Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice;

19. reafirmă importanța unor instrumente precum Dialogul UE-Arabia Saudită privind drepturile omului pentru a impulsiona continuarea discuțiilor și solicită ca acesta să fie activat fără întârziere; îndeamnă Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) și toate delegațiile UE care participă la acest dialog să colaboreze cu societatea civilă înainte de dialog, astfel încât să se asigure informații actualizate și cunoașterea cazurilor specifice care urmează să fie aduse în discuție; încurajează utilizarea unor criterii de referință pentru a marca progresul discuțiilor;

20. condamnă faptul că sistemul politic saudit rămâne profund nedemocratic și continuă să reprime în mod dur majoritatea vocilor disidente, în pofida anunțării unor reforme ambițioase legate de drepturile omului; subliniază că asasinarea jurnalistului Jamal Khashoggi la sediul consulatului saudit din Istanbul, la 2 octombrie 2018, rămâne un mesaj descurajant pentru toate vocile critice din Arabia Saudită, inclusiv pentru multe persoane aflate în prezent în detenție ca urmare a activismului lor pașnic; sprijină ferm utilizarea mecanismului aplicabil la nivel mondial vizând impunerea de sancțiuni în materie de drepturi ale omului împotriva persoanelor responsabile de încălcări grave ale drepturilor omului în Arabia Saudită, inclusiv de asasinarea jurnalistului Jamal Khashoggi; invită comunitatea internațională să ia măsuri cuvenite în urma Raportului Callamard, care a evocat implicarea prințului moștenitor saudit Mohammad Bin Salman;

21. invită statele membre și Președintele Consiliului, precum și VP/ÎR și SEAE să ridice chestiunile legate de drepturile omului, în special pedeapsa cu moartea, în cadrul tuturor reuniunilor formale și informale cu omologii lor din Arabia Saudită; regretă abordarea timidă a UE în ceea ce privește diplomația publică privind drepturile omului față de Arabia Saudită; solicită, prin urmare, serviciilor diplomatice europene din Riad și din alte părți ale Arabiei Saudite să utilizeze în mod sistematic mecanismele prevăzute în Orientările UE cu privire la apărătorii drepturilor omului, inclusiv declarațiile publice, demersurile diplomatice, monitorizarea proceselor și vizitele în închisori;

22. solicită UE să sprijine orice acțiune a Consiliului ONU pentru Drepturile Omului de a trage la răspundere autoritățile Regatului Arabiei Saudite pentru încălcări ale drepturilor omului; solicită UE să propună desemnarea unui Raportor special pentru drepturile omului în Arabia Saudită, în cadrul Consiliului pentru Drepturile Omului al ONU;

23. solicită delegației UE și reprezentanților statelor membre din această țară să sprijine mai consistent societatea civilă în conflictul cu autoritățile saudite și să apeleze la toate instrumentele disponibile pentru a susține mai mult munca apărătorilor drepturilor omului, precum și să faciliteze, atunci când este cazul, eliberarea de vize de urgență și să ofere azil temporar în statele membre ale UE;

24. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Serviciului European de Acțiune Externă, secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, înaltului comisar al ONU pentru drepturile omului, Comisiei pentru Statutul Femeilor, Consiliului pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite, Maiestății Sale Regele Salman bin Abdulaziz al Saud, Prințului Moștenitor Mohammad Bin Salman al Saud, guvernului Regatului Arabiei Saudite, precum și secretarului general al Centrului pentru dialog național al Regatului Arabiei Saudite;